

DAGENS FRÅGOR

Rikligt belönad

Tiden går fort ibland. För knappt 15 år sedan, i september 1977, väcktes inom Förbundet Sverige Sovjetunionen idén om en hyllningsadress till Sovjetunionen med anledning av 60-årsjubiléet av oktoberrevolutionen 1917. Och den text som skrevs för att avsändas till ordföranden i SSSR:s Högsta Sovjets Presidium gick minsann inte av för hackor:

”Under de gångna 60 åren har världen bevittnat en historiskt sett snabb utveckling i ert land. Det gamla Ryssland som fram till Oktober 1917 var ett av Europas mest outvecklade länder, har genom folkens uppoffrande arbete och hårda kamp förvandlats till ett socialistiskt land, som på många områden av det sociala, ekonomiska och kulturella livet i dag intar en tätplats i världen (...)

Den internationella avspänningen och politiska klimatförbättringen under senare år är också i hög grad ett resultat av Sovjetunionens målmedvetna arbete för fred och samförstånd mellan folken.”

Bland undertecknarna av denna hyllning till det 60-åriga socialistiska lyckoriket märktes Allan Edwall, Hans Göran Franck, Anita Gradin och Gunnar Myrdal.

Också en viss herr Jan Ling hade skrivit under adressen. För denna sin insats har han nu fått sin belöning av regeringen Bildt i det att han i dagarna utsetts till rektor för Göteborgs universitet. Man får väl bara hoppas att det inte tvingas byta namn till Lumumba-universitetet.

Vad gick sönder i Los Angeles?

Enligt $\frac{1}{10}$ -delar av de svenska tidningarna är det meningslösa våldsubrottet i Los Angeles förutom ett tecken på USA:s allmänna rättsröta också det direkta svaret på en omänsklig, hyperindividualistisk politik från presidenterna Reagan och Bush, vilka dragit ned socialbudgeten och den mentala rullgardinen i samma veva.

Som ofta stämmer dock verkligheten illa med överilade känslbilder. Så har inte socialbudgeten minskat under dessa presidenter. Däremot har forskare och allmänhet börjat inse hur svårt det är för politiker att effektivt hjälpa de fattiga, och hur lätt människors närmiljö i stället skadas av centrala och likformiga insatser.

Som forskaren Alan Carlson visade i boken *Family questions: Reflections on the American social crisis* för ett par år sedan är familjens nödläge i USA en direkt följd av en politik som uppmuntrar separation och ensamhushåll, och som lagt inte minst fiskala hinder för den traditionella familjens livsstil.

Att förklara ghettoväldet med nivån hos socialbidragen antyder obekantskap med hur djup familjens kris är, liksom att krisen är en följd av en medveten kulturradikal politik sedan decennier för att beröva föräldrar besluten över sina barn, ifrågasätta tanken om en objektiv moral, och i skolan lära ut att moral saknar samband med ärvda vanor och tabun. Familjens beslut har tagits över av myndigheterna; det var målet redan i New Deal.

För många speglar Los Angeles-tragedin den fria ekonomins oförmåga att hantera mänsklig gemenskap. I sak däremot

vilar skulden hos ett par generationer av radikaler, som påverkade av makarna Myrdal och John Dewey, sökt frigöra individen såväl från familj som ansvar. Siffrorna över sjunkande antal äktenskap, minskat barnafödande, ökande aborter och kriminalitet bör gärna granskas tillsammans. Att 1980-talet relativt sett betydligt familjens återkomst har tragiskt nog ännu inte hunnit vända den sociala trend som sprack ut i blod och eld i Kalifornien.

En larmrapport

För en tid sedan presenterade två kriminologer en forskningsrapport, som borde få dem för brottsbekämpningen ansvariga att sova mindre gott om natten.

Sedan 1960-talets slut har antalet anmälda brott fördubblats. Samtidigt har numerären uppklarade brott krympt — för exempelvis stölder från 20 till 10 procent. Enligt de båda kriminologerna kommer dessutom många brott inte att kunna utredas av polisen, om den inte får ökade resurser och blir mer effektiv. Fortsätter utvecklingen skulle polisen i Stockholm om fyra år få lägga samtliga anmälningar om bostadsbrott åt sidan. Redan nu har ordningsmakten svårt att hinna ägna sig åt lättuppklarade brott. Ibland måste man faktiskt låta förbrytarna löpa, även sådana som tagits på bar gärning.

Stiger brottskurvan även framdeles när vi förr eller senare en punkt då man inte längre kan tala om ett rättssamhälle. Då har vi kommit därhän att myndigheterna i

allas ögon framstår som oförmögna att på ett godtagbart sätt beivra brott och skydda medborgarna från förbrytare. Då kommer många sannolikt att ta lagen i egna händer genom att exempelvis upprätta medborgargarden. Men inte heller det kommer att främja tryggheten, nattsömnerna. Vi får bara ett hårdare, obarmhärtigare samhälle.

Det måste ständigt poängteras att fler poliser är brottsförebyggande, eftersom upptäcktsrisken då ökar. I sin tur skapar det ett humanare samhälle, mindre präglad av kriminalitet. Det får kanske inte bli så att makthavarna i praktiken ger upp kampen mot brott. I Tyskland ligger uppklaringsprocenten kring 50, hos oss runt 20. Det finns ingenting ödesbestämt i en sådan skillnad. Den går att minska. Om den rätta viljan finns hos politikerna.

Moraliska kasinon

Under våren har ett par utredningar lagt förslag om att inrätta kasinon i Sverige med internationella regler. En av dessa utredningar, den statliga lotteriutredningen, väckte särskild uppmärksamhet därför att ordföranden var kristdemokrat, riksdagsledamoten Rose-Marie Frebran.

Att internationella kasinon inte är alldeles lätta att förena med den kristdemokratiska samhällssynen har illustrerats av ledamoten Frebrans snabba fotombyte i frågan sedan hon dragit på sig partiledare Svenssons bannbulla för utredningens ohemula tolerans och liberalism.

Dessa piruetter får väl mest ses som pikanta interna inslag i kds. Men ett uttalande av Rose-Marie Frebran i samband med att utredningens förslag presenterades i april — dvs när hon fortfarande tyckte att Sverige skulle ha internationella kasinon — är väl värt att återge. Inte minst därför att det antyder en anmärkningsvärd insikt bland vissa kristdemokrater om hur det går till i den så att säga mindre moraliska världen.

Lotteriutredningen föreslog nämligen i

god svensk anda att intäkterna från kasinona skulle gå till folkrörelserna. Men man förutsåg att vissa religiösa samfund möjligen skulle få problem med att ta emot pengar från den sortens verksamhet.

Rose-Marie Frebran hade dock tänkt ut en lösning: "I sådana fall får vi tänka oss att ta ut en viss skatt som så att säga tvätas i statskassan och betalas ut som bidrag." Säga vad man vill om kristdemokrater, men påhittiga är de i alla fall.